



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА  
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА  
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

---

**ЗАТВЕРДЖЕНО**  
Рішенням Вченої ради № 8 від 31.01.2024

\_\_\_\_\_ (підпис) (ініціали, прізвище)

31 січня 2024 року

м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ**  
**до виконання курсових робіт з навчальних дисциплін**  
**кафедри цивільного права та процесу**  
**для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра**  
**за спеціальністю 081 Право**  
**галузі знань 08 Право**

м. Хмельницький  
2024

**РОЗРОБНИКИ:**

завідувачка кафедри цивільного права та процесу, докторка юридичних наук, професорка

«23» січня 2024 року

\_\_\_\_\_ Світлана ГРИНЬКО

доцентка кафедри цивільного права та процесу, докторка філософії з права

«23» січня 2024 року

професор кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук

\_\_\_\_\_ Марія РОМАСЬ

Владислав ВАСИЛЬЄВ

«23» січня 2024 року

Рішення кафедри цивільного права та процесу  
23 січня 2024 року, протокол № 6.

Завідувачка кафедри, докторка юридичних наук, професорка

«23» січня 2024 року

\_\_\_\_\_ Світлана ГРИНЬКО

Декан юридичного факультету,  
доцент кафедри кримінального права та процесу,  
кандидат юридичних наук, доцент

«23» січня 2024 року

\_\_\_\_\_ Віктор ЗАХАРЧУК

Погоджено методичною радою університету  
23 січня 2024 року, протокол № 4.

Голова методичної ради

І.Б. Ковтун  
23 січня 2024 року

\_\_\_\_\_ Обліковий обсяг навчально-методичних матеріалів – 0,9 ум.др.арк.

## ЗМІСТ

		Стор.	
1.	Поняття, мета і завдання курсової роботи	–	3
2.	Вибір теми, підготовка до виконання та складання зміст курсової роботи	–	3
3.	Виконання курсової роботи та основні вимоги до її змісту	–	4
4.	Графік підготовки та написання курсової роботи		8
5.	Вимоги до оформлення курсової роботи	–	8
6.	Академічна доброчесність		9
7.	Керівництво та захист курсової роботи	–	11
8.	Додатки		13
9.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		19

## 1. ПОНЯТТЯ, МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

**Курсова робота** – це різновид індивідуальної творчої роботи здобувачів, яка виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами під час вивчення навчальної дисципліни, та їх комплексного застосування до вирішення конкретного фахового завдання.

Виконання курсових робіт є формою організації навчального процесу у закладі вищої освіти, а тому заміна такої форми іншими видами роботи (науковими роботами, рефератами, іншими творчими роботами) не допускається.

**Метою** написання курсової роботи є закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань здобувачів, розвиток навиків ведення самостійної наукової роботи, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами під час вивчення дисципліни та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання, оволодіння основними методами наукового дослідження, формулювання конкретних висновків та практичних рекомендацій за темою курсової роботи

**Завданням** написання курсової роботи є формування:

- навичок самостійної роботи над навчально-методичною, монографічною і періодичною літературою;
- уміння підбирати і узагальнювати фактичний матеріал;
- досвіду виявлення закономірностей розвитку державно-правових явищ;
- уміння поглиблено аналізувати окремі юридичні категорії, поняття, явища і процеси;
- навичок практичного користування науковою термінологією та застосування нормативно-правових актів;
- уміння виявляти тенденції і прогнозувати подальший розвиток державно-правових явищ і процесів;
- уміння показувати шляхи оптимізації того чи іншого явища, давати рекомендації щодо подальшого його розвитку, а також окреслювати основні напрями підвищення ефективності механізму правового регулювання.

## 2. ВИБІР ТЕМИ, ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ ТА СКЛАДАННЯ ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Здобувач самостійно обирає тему курсової роботи. При необхідності, для правильного вибору теми, консультативну допомогу здобувачеві надає потенційний науковий керівник курсової роботи чи науково-педагогічні працівники кафедри кримінального права та процесу.

**Вибір теми курсової роботи** здійснюється здобувачами протягом першого місяця навчального року, в якому заплановано виконання курсової роботи, із запропонованого кафедрою переліку (тематики) шляхом реєстрації теми у навчальному відділі факультету.

При виборі теми курсової роботи, здобувач має право запропонувати власну тему в межах навчальної дисципліни. Разом з пропозицією щодо теми має бути подане обґрунтування доцільності її розробки, орієнтовний зміст роботи, актуальність та перспективи впровадження отриманих результатів, про що приймається рішення на засіданні кафедри кримінального права та процесу.

**Підготовка до виконання курсової роботи** повинна починатись зі складання бібліографії з обраної теми. З цією метою можна опрацювати фонди бібліотеки університету, Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки імені М. Островського та інших.

Вивчення літератури з обраної теми слід починати з відповідних підручників, посібників, енциклопедій, довідників, поступово переходячи до ознайомлення з монографічними роботами, статтями в періодичних виданнях, авторефератами дисертацій, науковими повідомленнями тощо. У першу чергу підбирається література останніх років видання. Для полегшення вибору статей з журналів доцільно ознайомитися з переліком статей, що були опубліковані за рік, які зазвичай містяться в останньому або першому номері журналу.

Підбираючи літературу для дослідження, варто переглянути статті в українських юридичних часописах, таких як «Право України», «Університетські наукові записки»,

«Юридичний вісник України», «Юридична Україна», «Часопис цивілістики», «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету», «Порівняльно-аналітичне правознавство», «Науковий вісник Ужгородського національного університету», «Вісник прокуратури», «Адвокат», «Юридичний електронний журнал» та інших. Слід також пам'ятати і про можливість використання ресурсів мережі Інтернет, де можна знайти не лише бібліографічні дані про окремі наукові праці, а й самі праці.

Вивчення літературних джерел під час виконання роботи бажано проводити у такій послідовності:

- виписка бібліографічних даних про джерело, яке опрацьовується;
- загальне ознайомлення з твором в цілому та перегляд усього змісту;
- вибіркоче опрацювання вибраної частини твору;
- виписка матеріалів, що зацікавили з посиланнями на сторінки, з яких зроблено виписку;
- критична оцінка записаного, його редагування та використання в роботі.

Після ознайомлення з літературою за темою роботи здобувач може приступати до **складання проєкту змісту** курсової роботи. Загальними вимогами до складання змісту є: наявність кількох розділів (як правило, **три або більше**), проста або складна структура, побудова дослідження від загального до часткового, дотримання меж дослідження, визначених темою роботи. При складанні змісту слід пам'ятати, що назви окремих розділів (а у разі наявності і підрозділів) це лише частини загальної теми курсової роботи, тому вони повинні бути більш вузькими і не повторювати назву роботи.

До змісту роботи, як правило, недоцільно включати більше чотирьох основних питань, оскільки при більшій кількості питань може виникнути небезпека недостатнього розкриття деяких з цих проблем, тобто робота може мати поверховий, фрагментарний характер.

Здобувач повинен виконати курсову роботу за рекомендованим змістом або обов'язково узгодити інший зміст роботи з науковим керівником. Після остаточного уточнення структури роботи, погодження змісту роботи керівником здобувач може розпочинати працювати над текстом роботи.

### **3. ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЇЇ ЗМІСТУ**

Роботу над текстом доцільно розпочинати з першого розділу, в якому зазвичай висвітлюються найбільш загальні питання (часто теоретичного характеру) досліджуваної проблеми. Виклад тексту повинен відповідати темі роботи. Автор повинен суворо слідкувати за тим, аби не виходити за її межі. При цьому слід послідовно, логічно викладати матеріал, не забуваючи при цьому зазначити використані джерела.

При написанні тексту слід звернути увагу на стиль викладу:

- не потрібно використовувати довгих, заплутаних речень;
- не слід користуватись надто часто вживаними малоінформаційними штампами;
- намагатися викладати думки просто і образно;
- абзаци не повинні складатися з одного речення.

При написанні курсових робіт доцільним є використання Конституції України, цивільного, цивільно-процесуального, сімейного законодавства України, зарубіжних країн, міжнародного законодавства, судової практики, рішень ЄСПЛ, доктрини приватного права. Тому, збираючи матеріал, необхідно опрацювати основну нормативно-правову базу та наукові доробки з теми курсової роботи.

При цитуванні думок науковців необхідно дотримуватись вимог академічної доброчесності, задля уникнення плагіату. Наведені думки науковців повинні бути подані в лапках з обов'язковим посиланням на первинне джерело. У підсумку такі думки повинні бути проаналізовані здобувачем.

Важливо, що рівень запозичення одного джерела **не повинен перевищувати 10 %** запозичень з одного джерела (ресурсу).

При висвітленні передбачених змістом питань, потрібно:

- наводити і розглядати різні погляди окремих науковців та юристів щодо проблем, які досліджуються;

- за можливості визначати свою позицію щодо спірних проблем;
- аналізувати відповідні положення нормативно-правових актів;
- використовувати матеріали юридичної практики та матеріали ілюстративного характеру (статистичні дані, узагальнення, витяги з архівних документів, дані соціологічних опитувань тощо).

При виконанні курсової роботи слід уникати таких типових помилок:

- зміст тексту роботи не відповідає затвердженому змісту курсової роботи або не розкриває тему повністю чи її частини;
- безпосередньо темі курсової роботи присвячено лише один розділ, а решта стосується загальних положень;
- безсистемний виклад матеріалу, повторення одних і тих самих положень;
- логічні помилки, невміння виокремити головне;
- відсутність самостійності, робота є плагіатом або виконана шляхом копіювання з електронних баз рефератів;
- відсутність аналізу чинних нормативних документів, спеціальної літератури з теми дослідження;
- кількість використаних джерел є недостатньою для всебічного вивчення теми;
- відсутність у роботі посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал, чи з порушенням нумерації тощо;
- бібліографічний опис використаних джерел у списку наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту;
- обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, робота виконана неохайно, з помилками.

Структурно курсова робота повинна складатися із титульного аркуша, змісту роботи, вступу, основної частини (розділів та підрозділів), висновків, списку використаних джерел та додатків (у разі потреби). **Розділ не може містити лише один підрозділ!!!**

Курсова робота розпочинається титульним аркушем, у якому зазначаються: офіційна назва навчального закладу та кафедри, на якій виконана робота; дисципліна з якої виконується курсова робота; тема курсової роботи; прізвище, ім'я та по батькові автора; прізвище, ім'я та по батькові, посада, науковий ступінь, вчене звання наукового керівника курсової роботи; вказівки про результати захисту; місто та рік написання роботи (див. Зразок 1).

Зміст курсової роботи повинен бути логічним, послідовним та зрозумілим. Необхідно намагатися зробити так, щоб усі питання змісту являли собою єдину структуровано-логічну систему, в якій кожний наступний пункт розвиває і доповнює попередні.

Якщо у роботі використано понад п'ять умовних позначень (абревіатур, символів, скорочень, які не є загальноприйнятими), то це зазначається на окремому аркуші, який розташовується перед текстом роботи як «Перелік умовних скорочень».

У вступі розкривається актуальність обраної теми, визначається мета дослідження і коло питань, аналіз яких спрямований на досягнення цієї мети. Також у вступі зазначається об'єкт дослідження та ступінь дослідження теми в науці.

Визначення актуальності будь-якої теми має бути ясным, конкретним і повинно розкривати доцільність дослідження теми, її значення. Правильне окреслення актуальності визначає стратегію дослідження, дозволяє відокремити головне від другорядного та визначити напрямок пошуку.

**Об'єктом дослідження**, як правило, визначають коло конкретних суспільних відносин, що буде досліджуватись у роботі.

Найбільш важлива частина вступу – визначення мети та завдань дослідження. Мета формулюється лаконічно, одним реченням і повинна впливати з теми роботи. Наприклад: «...визначення загальних закономірностей та видових особливостей джерел цивільного договірної права». Відповідно до визначеної мети формулюються завдання, які деталізують та розкривають мету. Зміст завдань формулюють, використовуючи такі поняття: визначити ..., встановити ..., охарактеризувати ..., розробити ..., виявити ..., сформулювати ..., розкрити ... тощо. **Зверніть увагу, що використання у формулюванні завдання слова «дослідити» є не правильним, оскільки сама курсова робота є дослідженням!!!**

*Наприклад, назва курсової роботи - «Припинення зобов'язання з договору довічного утримання (догляду)», тоді*

*об'єктом дослідження є правовідносини, пов'язані з припиненням договірних зобов'язань у цивільному праві;*

*метою дослідження є визначення загальних закономірностей та видових особливостей припинення зобов'язання з договору довічного утримання (догляду), а також розроблення пропозицій для вирішення проблемних питань у сфері правового регулювання цивільних договірних відносин.*

*Для досягнення зазначеної мети передбачено розв'язати такі завдання:*

*– визначити поняття, ознаки та елементи зобов'язання з договору довічного утримання (догляду);*

*– з'ясувати підстави припинення зобов'язання з договору довічного утримання (догляду), що залежать від волі сторін;*

*– розкрити особливості підстав припинення зобов'язання з договору довічного утримання (догляду), що не залежать від волі сторін;*

*– визначити поняття, особливості та правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду) як підстави припинення зобов'язання.*

У основній частині викладається зміст дослідження: основні теоретичні положення, що визначають сутність обраної теми, об'єкту дослідження, з урахуванням мети та завдань курсової роботи; здійснюється аналіз нормативного матеріалу, теоретичних напрацювань та судової практики; пропонуються можливі шляхи вирішення існуючих проблем.

Найбільш оптимальний варіант структурування тексту – 3-4 розділи. **У разі наявності складних розділів вони не повинні складатись з одного підрозділу!** Кожний розділ курсової роботи повинен закінчуватися короткими висновками.

У висновках до роботи викладаються найбільш важливі результати та висновки автора, одержані в роботі, які повинні містити формулювання розв'язання поставлених завдань, її значення для вивчення навчальної дисципліни. Висновки автора повинні носити обґрунтований характер, бути результатом самостійного дослідження.

Курсова робота завершується списком використаних джерел, на які є посилання в тексті роботи та які використані при її підготовці. До списку використаних джерел включаються як нормативні, так і літературні джерела, а також судова практика.

Цифрові, інформативні матеріали, які не використовуються в роботі при аналізі, а тільки підтверджують якісь положення, бажано подавати в додатках, які подаються в кінці роботи, після списку використаних джерел. Обсяг додатків у загальному обсязі курсової роботи не враховується.

Обсяг основного тексту курсової роботи повинен становити **20-25 аркушів**. До основного тексту входять:

- вступ (1,5–2 арк.);
- розділи (20–22 арк.);
- висновки (2-3 арк.).

Обсяг наступних складових частин роботи – списку використаних джерел та додатків (якщо вони є) залежить від кількості джерел та змісту роботи.

Після **остаточного оформлення та перевірки на плагіат!** робота має бути вчитана та підшита. Завершена, підшита курсова робота здається у визначені строки на рецензування шляхом реєстрації в навчальному відділі факультету, після чого передається методистом на кафедру науковому керівнику. Роботи здобувачів, які пропустили строк подання робіт в навчальний відділ з поважної причини, можуть бути прийняті на підставі заяви здобувача з дозволу декана.

#### 4. ГРАФІК ПІДГОТОВКИ ТА НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

№	Вид етапу	Строки для написання курсової роботи у першому семестрі	Строки для написання курсової роботи у другому семестрі
1.	Вибір теми курсової роботи	До 10 вересня	До 1 грудня
2.	Затвердження змісту курсової роботи науковим керівником	До 25 вересня	До 15 січня
3.	Написання основного змісту курсової роботи та надсилання її науковому керівнику (або передання методисту для передачі науковому керівнику)	До 01 листопада	До 20 лютого
4.	Усунення зауважень наукового керівника та повторне надсилання роботи науковому керівнику для перевірки оригінальності тексту роботи (або методисту)	До 1 грудня	До 25 березня
5.	Усунення недоліків щодо обсягу оригінальності тексту роботи (у випадку обсягу оригінальності «Недостатній»)	До 15 грудня	До 10 квітня
6.	Повторне надсилання роботи науковому керівнику	До 20 грудня	До 20 квітня
10.	Захист курсової роботи	У встановлений строк	У встановлений строк

#### 5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується українською мовою на папері формату А4 (297мм x 210 мм). Робоча площа аркуша, на якій друкується текст роботи, обмежується берегами таких розмірів: верхній і нижній береги – по 20 мм; лівий берег – 30 мм; правий берег – 15 мм.

Робота друкується комп'ютерним способом. Шрифт друку – Times New Roman, звичайний, світлий. Кегль (параметри) шрифту – 14 pt (одиниць). Міжрядковий інтервал тексту – 1,5.

Нумерація аркушів проставляється у верхньому правому куті аркуша арабськими цифрами без додавання до номера аркуша будь-яких інших знаків. На першому аркуші роботи номер не проставляється.

Зразок оформлення змісту курсової роботи – див. Зразок 2.

Текст кожної структурної частини роботи (крім підрозділів) починається з нового аркуша.

Слова «Вступ», «Розділ», «Висновки», «Список використаних джерел», «Додатки» і назви розділів, друкуються центровано до тексту великими літерами жирним шрифтом.

Назви підрозділів починаються з великої літери, друкуються центровано до тексту рядковими літерами жирним шрифтом. Крапка після назв структурних частин роботи не ставиться.

Особливу увагу при виконанні курсової роботи слід приділити використанню наукових праць інших авторів. Таке використання можливе лише за умови дотримання авторських прав, за допомогою належним чином оформлених посилань.

Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.



**Заборонено використовувати будь-яку літературу, видану на території держав-агресорів (рф та республіка білорусь) після 1991 року і до сьогодні!!!**

Посилання по тексту робляться у квадратних дужках з позначенням порядкового номеру за списком використаних джерел. Коли необхідно послатися на конкретні сторінки використаних джерел, то слід зазначити і порядкові номери джерел, і номери сторінок у джерелах, наприклад, «... у працях Є.О. Харитонова, Р.А. Майданика, С. Д. Гринько [3, с. 24; 4, с. 256; 5, с. 78] зазначається, що...».

У випадку, коли автор курсової роботи бажає в тексті запозичити думку іншого автора, він може вчинити це двома способами: за допомогою точної цитати, або передати думку іншого автора без точного цитування. В обох випадках посилання є обов'язковим.

Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Бібліографічний опис складається безпосередньо за друкованим твором або за каталогами та бібліографічними покажчиками повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв.

Список використаних джерел повинен мати не менше 15 літературних джерел. На кожне з наявних у списку джерело має бути в роботі хоча б одне посилання. Список використаних джерел розташовується після висновків з продовженням нумерації аркушів. Правила бібліографічного опису джерел подані у Зразку 3.

Оформлення додатків. Додатки розташовуються після списку використаних джерел в порядку появи посилань на них у тексті роботи з продовженням нумерації аркушів. При цьому кожний додаток починається з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої центровано стосовно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток...» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, Додаток А, Додаток Б і т.д.

## **6. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

При написанні курсової роботи здобувачі зобов'язані дотримуватись вимог академічної доброчесності відповідно до вимог ст. 42 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає під час написання та захисту магістерської роботи полягає в такому:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності під час написання та захисту курсової роботи вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Кожна курсова робота повинна пройти перевірку щодо оригінальності тексту. Обсяг оригінальності тексту визначається відповідно до шкали оцінювання.

Шкала оцінювання залежно від кількісного показника обсягу оригінальності тексту  
курсних робіт

Для курсових робіт	Обсяг оригінальності тексту	Рекомендована дія
понад 50 % (40% <sup>1</sup> )	Достатній	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням.
Від 40 % до 49 % (від 30 % до 39%)	Недостатній	Наявні окремі ознаки збігу тексту та запозичень. Текст потребує доопрацювання з обов'язковою повторною перевіркою на оригінальність доопрацьованого тексту
менше 39 %  (29 %)	Неприйнятний	<b>Наявні істотні ознаки збігу. <u>Текст до розгляду не приймається!!!</u></b> <b>ЦЕ ОЗНАЧАЄ, ЩО НА ТАКУ КУРСОВУ РОБОТУ РЕЦЕНЗІЯ КЕРІВНИКОМ НЕ СКЛАДАЄТЬСЯ!</b>

До захисту допускають роботи, які пройшли перевірку на академічну доброчесність, та отримали обсяг оригінальності тексту рівня «Достатній» або «Недостатній». Кваліфікаційна робота, яка має недостатній обсяг оригінальності тексту, повертається здобувачу вищої освіти на доопрацювання. Після доопрацювання здійснюється повторна перевірка на наявність академічного плагіату в строк не більше 3-х календарних днів.

У випадку виявлення обсягу оригінальності тексту «Неприйнятний» **курслова робота не допускається до захисту**, про що готується відповідне рішення кафедри, яке передається в навчальний відділ, а деканатом приймається рішення про повторне виконання курсової роботи.

За результатами перевірки (в тому числі повторної) робота за заявою здобувача вищої освіти, зважаючи на тему, специфіку та мету поданої курсової роботи, може бути передана на проведення контекстної перевірки комісією у складі трьох членів кафедри, про що кафедрою приймається відповідне рішення. До складу комісії можуть бути залучені переважно науково-педагогічні працівники кафедри, що мають спеціальні знання з теми курсової роботи. Результати перевірки викладаються у висновку комісії. За результатами такої перевірки кафедра може прийняти рішення про допуск курсової роботи до захисту.

Контекстному аналізу також підлягають роботи, що містять більш 10% запозичень з одного джерела (ресурсу). На доопрацювання за результатами перевірки також повертаються роботи, що містять більше 100 текстових модифікацій.

Для перевірки на наявність академічного плагіату здобувач вищої освіти у встановлений строк подає готовий файл завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику, а науковий керівник – відповідальній особі кафедри.

Відповідальна особа в строк не більше 3 календарних днів здійснює перевірку на збіг тексту та запозичень.

Результат перевірки – Звіт з фіксацією достатнього обсягу оригінальності тексту, додається до кваліфікаційної роботи. На підставі поданих Звітів, затверджених на засіданні кафедри, секретар екзаменаційної комісії формує список допущених до захисту здобувачів вищої освіти.

<sup>1</sup> Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти, які навчаються на першому курсі (тут і далі значення у дужках для курсових робіт)

## 7. КЕРІВНИЦТВО ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Керівництво курсовими роботами з відповідної дисципліни кафедри здійснюється науково-педагогічними працівниками, які погоджують зміст курсових робіт, здійснюють методичне сприяння у їх виконанні, готують відгук та роблять висновок про допуск робіт до захисту.

Виконана курсова робота у визначені строки передається керівникові для формування відгуку та допуску до захисту.

Курсові роботи здобувачів вищої освіти допускаються до захисту комісією на підставі заяви здобувача вищої освіти (за формою, поданою у Зразку 4) та Звіту з фіксацією достатнього обсягу оригінальності тексту.

Захист курсових робіт відбувається перед комісією, кількісний та персональний склад якої визначається кафедрою.

На захисті здобувач робить 5-хвилинний виступ і відповідає на запитання членів комісії. У виступі здобувач обґрунтовує висновки, зроблені в роботі, дає пояснення по суті критичних зауважень, відповідає на запитання керівника та інших членів комісії.

За виконання і захист курсової роботи здобувач максимально може отримати 100 балів за накопичувальною шкалою з наступним переведенням у відповідну оцінку за шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка за виконання і захист курсової роботи визначається шляхом додавання балів керівника курсової роботи та комісії із захисту курсових робіт за результатами захисту.

Загальна сума балів включає такі складові: оцінювання керівником підсумків роботи на окремих етапах її підготовки (максимум – 60 балів); оцінювання комісією захисту курсової роботи (максимум – 40 балів). Здобувач вважається таким, що захистив курсову роботу, якщо він набрав 60 і більше балів. У разі отримання за результатами захисту курсової роботи незадовільної оцінки здобувач повинен доопрацювати її з урахуванням висловлених зауважень і подати керівнику для перевірки та повторного захисту. У випадку пропуску строку, встановленого для доопрацювання курсової роботи, захист може здійснюватися лише на підставі розпорядження декана факультету.

Розподіл балів для окремих етапів та елементів виконання курсової роботи

Критерії оцінювання виконання курсових робіт	Бали	
	максимально можлива кількість	фактична кількість
правильність формулювань об'єкту, мети і завдань дослідження	до 4	3
відповідність змісту роботи її темі, грамотність структурування роботи, збалансованість її розділів	до 7	7
системність викладу матеріалу, відсутність повторів, логічних помилок	до 8	7
ступінь самостійності роботи (відсутність академічного плагіату), наявність посилань	до 10	8
використання та опанування сучасної літератури, чинних нормативно-правових актів; правильність розрахунків, застосування методів економічного, статистичного аналізу тощо.	до 10	9
теоретична обґрунтованість основних положень курсової роботи, що підтверджені підібраним та систематизованим фактичним і статистичним матеріалом	до 10	7
правильність оформлення (роботи в цілому, таблиць, рисунків, посилань, списку використаних джерел)	до 6	5
дотримання графіку підготовки роботи, періодичність консультування із науковим керівником і т.п.	до 7	7

Разом	не більше 60	54
-------	--------------	----

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА  
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА  
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА  
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
Кафедра цивільного права та процесу**

---

**Навчальна дисципліна:**  
Цивільне право

**КУРСОВА РОБОТА**  
на тему:  
**«Цивільно-правова відповідальність за порушення договірних зобов'язань»**

Виконав:  
**Шевченко Іван Петрович,**  
здобувач бакалаврату юридичного  
факультету за спеціальністю  
081 Право

Перевірила:  
**Гринько Світлана Дмитрівна,**  
завідувачка кафедри цивільного права та  
процесу, докторка юридичних наук,  
професорка

Оцінка: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ С.Д. Гринько

**ЗМІСТ**

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Поняття та ознаки цивільно-правової відповідальності за порушення договірних зобов'язань .....	5
РОЗДІЛ 2. Підстави виникнення цивільно-правової відповідальності за порушення договірних зобов'язань .....	12
РОЗДІЛ 3. Умови виникнення цивільно-правової відповідальності за порушення договірних зобов'язань .....	19
ВИСНОВКИ.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	27
ДОДАТКИ.....	30

## Приклади оформлення бібліографічного опису використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	Дудоров О. О. Злочини у сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика: монографія. К.: Юрид. практика, 2003. 924 с.
Два автори	Берзін П. С., Марін О. К. Злочинні наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально правове значення: монографія. К.: Дакор, 2009. 736 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	Березенко В. В. PR як сфера наукового знання: монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 362 с. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ: ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	Криміналістика: конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галан; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ: ЦУЛ, 2016. 320 с. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.
Багатотомні видання	Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ: САМ, 2016. Т. 17. 712 с. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
Автореферати дисертацій	Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	Крушинський С. А. Подання доказів у кримінальному судочинстві України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. Львів, 2015. 242 с.
Законодавчі та нормативні документи	Конституція України: офіц. текст. Київ: КМ, 2013. 96 с. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. Повітряний кодекс України: Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2011. № 48-49. Ст. 536. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <a href="http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18">http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18</a> Деякі питання стипендіального забезпечення: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 4. С. 530–543. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки: Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 20. С. 136–141.
Архівні	Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради

документи	Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. Центр. держ. архів громад. об'єднань України. Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України. Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.
Стандарти	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). ДСТУ ISO 6107-1:2004. Безпека праці. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держгірпромнагляд України, 2006. 181 с. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	Історико-правова спадщина України: кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с. Пам'ятки історії та Львівської області: кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів: Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності: бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя ЗНУ, 2017. 60 с. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні: бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків: Одисей, 2003. 128 с.
Частина видання: книги	Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с екологическим правом: избранные труды</i> . Харьков, 2013. С. 205–212. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць</i> . Київ, 2009. С. 195–197. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні: монографія</i> . Чернівці, 2012. С. 151–169.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених: тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квітня 2014 р.)</i> . Запоріжжя, 2014. С. 134–137.
Частина видання: довідкового видання	Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко</i> . Київ, 2007. С. 673. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України: словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова</i> . Київ, 2014. С. 54–55. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i> . Київ, 2003. Т. 5. С. 699.



<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>Злочинність очима історії: фотовиставка. URL: <a href="http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757&amp;">http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757&amp;</a> (дата звернення: 15.11.2018).</p> <p>Шарая А. А. Принцип законності за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: <a href="http://sej.org.ua/5_2017/32.pdf">http://sej.org.ua/5_2017/32.pdf</a> (дата звернення: 15.04.2019).</p>

Зразок заяви здобувача вищої освіти Завідувачу кафедри

---

Здобувача вищої освіти  
ППП

---

факультет

---

Шифр і назва спеціальності

---

Освітня програма

## ЗАЯВА

Усвідомлюючи свою відповідальність за надання неправдивої інформації, стверджую, що подана курсова робота на тему: «\_\_\_\_\_» підготовлена мною особисто. Одночасно заявляю, що ця робота: не передавалась іншим особам і подається до захисту вперше; не порушує авторських та суміжних прав закріплених статтями 22-28 Закону України «Про авторське право та суміжні права»; не отримувалась іншими особами, а також дані та інформація не отримувались в недозволеній спосіб.

З Положенням про систему запобігання академічному плагіату в академічних та наукових текстах в Університеті та Кодексом академічної доброчесності Університету ознайомлений (а).

Також надаю Університету право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в системі виявлення збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах.

Електронна версія роботи відповідає поданому друкованому примірнику.

---

Дата

---

Підпис

### Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.
2. <https://supreme.court.gov.ua> – Верховний Суд
3. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.
4. <http://www.kmu.gov.ua/control/> — Урядовий портал.
5. <http://www.minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.
6. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
7. <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/poshuk.php3> - електронний каталог наукової бібліотеки ім. М. Максимовича.
8. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.